

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta 19.3.2024 § xx

KOULUKULJETUKSIA KOSKEVAT PERIAATTEET

Yhteystiedot:
(päivitetty 19.3.2024)

Sivistys- ja hyvinvointitoimisto

Sivistys- ja hyvinvointijohtaja Päivi Vuori 040 4886 148
Toimistos sihteeri Sari Mäkinen 040 4886 141

Koulukuljetuksista vastaava henkilö

Koulusihteeri Marika Viljanen 040 4886 143

Liikennöitsijät:

OK-Bussit Oy 020 7199 500

Satakunnan liikenne Oy 010 820 6200

LT-Liikenne Oy (Kauvatsa) 0400 593 298

Kokemäen Taksikeskus (Kokemäen yhtenäiskoulu) 041 318 6659

1. Yleiset periaatteet

Kokemäen kaupungin koulukuljetuksista vastaava sivistyslautakunta on hyväksynyt 28.5.2019 § 17 koulukuljetuksia koskevat yleiset periaatteet ja ehdot, joiden täyttyessä kaupunki järjestää oppilaalle koulukuljetuksen.

Esiopetuksen ja perusopetuksen oppilaiden varsinaisella koulumatkalla tarkoitetaan oppilaan päivittäistä kodin/asunnon ja koulu välistä matkaa, jonka oppilas kulkee kouluun mennessään ja sieltä palatessaan. Koulukuljetukset järjestetään tai korvataan vain kodin ja koulun väliselle matkalle. Kaupunki järjestää koulukuljetuksen vain väestörekisteriin merkittyyn kodin osoitteeseen. Kaupungin velvollisuutena ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää vain osalle matkasta. Matka, jonka oppilaan tulee varautua kulkemaan omin neuvoin linja-auto/taksireitille voi olla 0-3 km.

Pääperiaatteena koulukuljetusten järjestämisessä on turvallisuus,

tasapuolisuus, taloudellisuus ja tarkoituksenmukaisuus. Kuljetukset pyritään järjestämään lyhintä reittiä pitkin ja edullisinta kulkuneuvoa käyttäen. Oppilas voi joutua käyttämään koulumatkallaan useita eri kuljetusmuotoja.

Koulukuljetukset järjestetään linja-autokuljetuksina (linjaliikenne) aina, kun se on mahdollista. Linja-autoreiteistä neuvotellaan vuosittain liikenneoitsijän kanssa, jotta ne vastaisivat koulukyyditettävien tarpeita mahdollisimman hyvin. ~~Linja-autoreittimuutos-ehdotusten~~ **Linja-auton reittimuutosehdotusten** tulee olla perusteltuja joko oppilaiden turvallisuuden tai taloudellisuuden kannalta.

Tilausliikennettä ja taksia käytetään tai huoltajille maksetaan saattoavustusta, jos linjaliikenne puuttuu, sen reitit ja aikataulut ovat koulukuljetukseen soveltumattomat tai oppilas ei pysty terveydellisistä syistä käyttämään linjaliikennettä.

Rehtorit velvoitetaan laatimaan lukujärjestykset niin, että kuljetettävien aikataulut huomioidaan ensimmäisenä sekä niin, että linja-autoa käyttämään pystyvät oppilaat myös käyttävät niitä. Taksikuljetuksissa on pyrittävä siihen, että ~~taksit kulkevat täynnä.~~ **taksien asiakaspaikat ovat mahdollisimman täynnä.**

Kaupunki ei vastaa erillisistä kuljetuksista huonoissa keliolosuhteissa eikä joukkoliikenteeseen mahdollisesti kohdistuvien työtaistelutoimenpiteiden aikana.

2. Lainsäädäntö

Perusopetuslaki 21.8.1998/628

32 § Koulumatkat

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitettu varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. [\(13.7.2018/542\)](#)

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. [\(24.6.2010/642\)](#)

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuslain 6 §:n 4 momentissa tarkoitetulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä. [\(13.7.2018/542\)](#)

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

3. Yleiset perusteet

Kokemäen kaupunki järjestää esi- ja perusopetuksessa oleville oppilaille koulukuljetuksen esikouluun ja peruskouluun seuraavasti:

- Esiopetus ja luokat 1-9, jos koulumatka on pidempi kuin viisi (5) kilometriä.

Oppilaan huoltajat ovat ensisijaisesti vastuussa lapselle ilmoitetun koulumatkan pituuden oikeellisuudesta. Rehtorit ovat velvollisia ilmoittamaan mahdollisista väärin ilmoitetuista koulumatkoista kuljetuksista vastaavalle henkilölle/sivistystoimistoon. Koulumatkan pituus tarkoittaa yhdensuuntaista koulumatkaa, joka mitataan kotiportilta koulun portille lyhintä jalankulkukelpoista reittiä myöten liikenneturvallisuusnäkökohdat huomioon ottaen. Matkaa mitattaessa käytetään apuna netin karttaohjelmia. Tarvittavat tarkastusmittaukset suoritetaan käyttäen kaupungin ympäristöosaston mittautoa.

- Oppilaan ensisijainen koulu (lähikoulu) on häntä maantieteellisesti lähinnä sijaitseva koulu. Kokemäen yhtenäiskoulussa on kolme toimipistettä, Tulkkila, Tuomaala ja yhteiskoulu. Yhtenäiskoulun oppilaan lähikoulu on häntä maantieteellisesti lähinnä sijaitseva yhtenäiskoulun toimipiste. ~~Sivistys- ja hyvinvointilautakunta voi päätöksellään perustellusta syystä (oppilaan kohdalla objektiivisesti perusteltavissa oleva syy, esim. lääkärintodistus / sivistyslautakunnan puolelta opetuksen tarkoituksenmukainen järjestäminen, esim. luokkakoot ja koulukuljetukset) määrätä oppilaan ensisijaiseksi kouluksi muunkin kuin häntä maantieteellisesti lähinnä sijaitsevan koulun.~~ **Sivistys- ja hyvinvointilautakunta voi päättää huoltajan hakemuksen perusteella oppilaan lähikouluksi/toimipisteeksi muunkin kuin oppilasta maantieteellisesti lähinnä sijaitsevan koulun/toimipisteen. Hakemukseen on liitettävä perustelut ja asiantuntijalausunto. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta voi opetuksen tarkoituksenmukaisen järjestämisen näkökulmasta huomioida esim. oppilasryhmäkoot ja koulukuljetusten järjestämisen.** Ensisijaiseen kouluun hakeutuvalla oppilaalla on kuljetusoikeus, jos hänen koulumatkansa sitä edellyttää.
- Jos oppilas ~~ei~~ **hakee** / hakeutuu muuhun kouluun/yhtenäiskoulun toimipisteeseen kuin hänelle osoitettuun ensisijaiseen kouluun/toimipisteeseen, kaupunki ei järjestä kuljetusta eikä vastaa

kuljetuskustannuksista. Huoltajat ovat velvollisia tällöin huolehtimaan lapsensa koulumatkasta ja siitä aiheutuvista kustannuksista.

- Jos oppilas muuttaa kesken lukukauden toisen lähikoulun alueelle tai yli kuntarajan ja jatkaa luvan saatuaan entisessä koulussa, huoltaja vastaa kuljetuskustannuksista.
- Esi- ja 1-2 luokkien yli kolme (3) km koulumatkan omaaville lapsilla on oikeus ns. talvikuljetukseen (1.11. – 31.3.), jota haetaan vuosittain.
- Harkinnanvaraiset kuljetukset julistetaan haettavaksi kerran vuodessa koko seuraavaa lukuvuotta koskien.

Terveydellisiin syihin perustuvaa koulumatkan järjestämistä tai koulumatkan kulujen korvausta haetaan ~~sivistys- ja hyvinvointilautakunnalta~~ **erillisellä hakemuksella**. Hakemuksen perusteluna tulee olla ~~lääkärin~~ **asiantuntijalausunto**, josta ilmenee ajanjakso koulukyydin tarpeellisuudesta sekä esitys kuljetusmuodosta (esim. tarvitsee taksikuljetuksen).

Koulumatkan järjestämistä tai koulumatkakulujen korvaamista haetaan jokaiselle lukuvuodelle erikseen, mikäli koulumatka on alle 5 km. Päätös tehdään lukuvuodeksi kerrallaan. Myös asiantuntijalausunnot on toimitettava joka lukuvuosi hakemuksen mukana uudelleen, elleivät ne ole luonteeltaan pysyväislaatuisia. Tällaisissa tapauksissa asia sovitaan erikseen.

~~Tilapäiset terveydellisten syiden perusteella myönnettävät kuljetukset päättää sivistys- ja hyvinvointijohtaja. Myös näiden kuljetusten perusteluna tulee olla lääkärintausunto, josta ilmenee ajanjakso koulukyydin tarpeellisuudesta sekä esitys kuljetusmuodosta (esim. tarvitsee taksikuljetuksen).~~

Koulumatkan vaarallisuudesta tai vaikeudesta tehdään arvio Koululiitun ohjelmaa apuna käyttäen. Lautakunta voi pyytää myös lausunnon poliisiviranomaiselta. Koulumatkan rasittavuudesta tarvitaan lääkärin lausunto.

Päätökset harkinnanvaraisista koulukuljetuksista tekee se viranomainen, jolle asia on kaupungin hallintosäännössä määrätty.

- Kokemäen alueella esiintyy petoeläimiä. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta voi myöntää oppilaan huoltajan hakemuksesta harkinnanvaraisen koulukuljetuksen petovaaran perusteella. Petojen esiintyminen ei ole yksin peruste maksuttomalle koululaiskuljetukselle, vaan mahdollisen vaaran aiheuttaa petoeläimen käyttäytyminen. Tilapäisen kuljetustarpeen voi aiheuttaa petoeläimen todettu ja ajankohtainen uhkaava käyttäytyminen. Tilapäisenkään kuljetustarve ei voi perustua aikaisempien vuosien tapahtumiin. Petoeläimen aiheuttaman vaaran toteamiseksi tarvitaan lausunto riistanhoitoyhdistykseltä. Tilapäinen maksuton koulukuljetus lakkaa välittömästi kuljetuksen syyn lakatessa.

Sivistys- ja hyvinvointijohtaja voi välittömästi myöntää sivistys- ja hyvinvointilautakunnan puheenjohtajaa kuultuaan, oppilaan huoltajan

hakemuksesta, tilapäisen maksuttoman koululaiskuljetuksen uhkaavasti käyttäytyvän petoeläimen vuoksi enintään kuukaudeksi kerrallaan.

- Jos kuljetusoppilaan huoltaja haluaa lapselleen kuljetus- ja saattoavustuksen eikä sivistystoimen järjestämää koulukuljetusta, tulee hänen tehdä asiasta esitys sivistys- ja hyvinvointilautakunnalle. Kuljetus- ja saattoavustuksen määrän perusteena käytetään Kelan kulloinkin voimassa olevia kilometritaksoja. Avustuksen määrä ei kuitenkaan voi olla suurempi kuin sivistystoimelle kuljetuksen järjestämisestä aiheutuva kustannus. Kuljetus- ja saattoavustus myönnetään vain siinä tapauksessa, ettei reitillä ole olemassa sivistystoimen järjestämää koulukuljetusta. Sivistystoimen järjestämänä kuljetus voi koostua sekä järjestetystä koulukuljetuksesta että avustuksesta, huoltajan hakemuksesta joko sivistystoimen järjestämästä koulukuljetuksesta tai kuljetus- ja saattoavustuksesta.
- Kuljetusoppilaan huoltaja on velvollinen ilmoittamaan sivistys- ja hyvinvointitoimistoon tai kuljetuksista vastaavalle henkilölle, jos oppilas ei käytä sivistystoimen järjestämiä kuljetuspalveluja. Kaupunki perii tarvittaessa turhien ajojen kustannukset vanhemmilta.
- Taksikuljetuksessa olevan lapsen huoltaja on velvollinen ilmoittamaan kuljetusta hoitavalle taksille tai taksiasemalle, jos lapsi sairauden tai muun syyn takia ei poikkeuksellisesti käytä kuljetusta, ettei auto aja turhia reittejä. Kaupunki perii tarvittaessa turhien ajojen kustannukset vanhemmilta.
- Oppilaat saa tuoda koululle aikaisintaan kolmekymmentä minuuttia ennen koulupäivän alkamista ja heidät on tuotava koululle viimeistään viisi minuuttia ennen koulupäivän alkamista.
- Koulukuljetuksen on lähdettävä koululta aikaisintaan kymmenen minuuttia ja viimeistään kolmekymmentä minuuttia koulupäivän päättymisen jälkeen.
- Jos esiluokan oppilas käyttää varhaiskasvatuspalveluja tai 1.-2. luokan oppilas osallistuu aamu- ja/tai iltapäivätoimintaan, kaupunki ei ole velvollinen järjestämään kuljetusta eikä vastaamaan kuljetuskustannuksista.

4. Odotusajat

- Lain mukaan oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta tai on perusopetuslain 17 § 2 momentin tarkoittamassa erityisopetuksessa, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia.
- Aikatauluista johtuen oppilas voi joutua odottamaan kuljetusta tai koulun alkua koululla yhden oppitunnin, siihen liittyvän välitunnin ja kuljetusjärjestelyihin tarvittavan ajan valvotuissa olosuhteissa esim. koulutehtäviä tehden.

- Odotusajat pyritään pitämään kohtuullisina. Odotusajan valvonta järjestetään koulun toimesta. Valvojana voi toimia koulun henkilökuntaan kuuluva henkilö.
 - Ajallisesti koulumatkaan kuluva aika lasketaan koulun alkamisesta / päättymisestä.
Oppilaan kilometriä kohti tarvitsema keskimääräinen kävelyaika on
Ikä	Kävelyaika (min)
5	16
6	15
7	14
8	13
9	12,5
10	12
11	11,8
12	11,6
13	11,4
14	11,2
15	11
16	10,8

5. Liikenneturvallisuus

- Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Koulukuljetuksessa mukana olevien lasten huoltajat vastaavat siitä, että lapsi pääsee turvallisesti kotoa autoon ja autosta kotiin.
- Oppilas on koulun vastuulla autosta noususta koulussa ja koulun päättymisestä autoon nousuun.
- Liikennöitsijöiden vastuu kattaa oppilaiden autoon noususta kotipysäkille ja kotipysäkiltä koulun pysäkille jättämiseen.
- Laki järjestyksenpitämisestä joukkoliikenteessä oikeuttaa kuljettajan poistamaan häiriötä aiheuttavan matkustajan, joka kuljettajan kiellosta huolimatta jatkaa häiriön aiheuttamista. Matkustajaa ei kuitenkaan saa poistaa, jos siitä aiheutuisi vaaraa hänen terveydelleen.
- Oppilas voi vaikuttaa omaan turvallisuuteensa myös koulukyydin ja julkisen liikenteen käyttäjänä. Kuljettajalle on taattava työrauha, jotta hän voi keskittyä ajamiseen. Oppilaat eivät myöskään saa häiritä muita matkustajia.
- **Kuljettaja valvoo, että turvavyöt kiinnitetään ja pidetään kiinni. Myös kuljettaja käyttää itse turvavyötä, kuten laki velvoittaa.**

6. Huoltajan muistilista

- Ilmoita koulukuljetuksista vastaavalle henkilölle tai sivistys- ja hyvinvointitoimistoon, jos lapsi ei käytä koulukuljetusta.
- Ilmoita lapsen sairastumisesta tai muusta poissaolosta kuljetusta hoitavalle taksille tai taksiasemalle.

- Huolehdi, että lapsi on ajoissa odotuspaikalla. Auto/linja-auto ei ole myöhässä, jos se saapuu pysäkillä 20 minuutin kuluessa sovitusta ajasta.
- Ohjaa lastasi käyttäytymään asiallisesti pysäkillä ja autossa.
- Mikäli oppilas aiheuttaa tuottamuksellisesti vahinkoa autolle (rikkoo tai tuhrii tahallaan), on tekijä ja hänen huoltajansa velvollinen neuvottelemaan asiasta liikennöitsijän kanssa ja korvaamaan vahingon. Kaupunki ei ole korvausvelvollinen.
- Kunta maksaa lukuvuoden ensimmäisen bussikortin. Mikäli kortti häviää tai rikkoutuu, peritään uudesta kortista maksu.
- Kuljettajalta voi kysyä autoon jääneitä tavaroita.

7. Koulukyytiläisen muistilista

- Odota kyytiä pysäkillä tai sovitussa paikassa, ei ajoradalla, riittävän aikaisin.
- Autoa tulee odottaa 20 min yli sovitun ajan.
- Huolehdi saamastasi bussikortista.
- Tervehdi kuljettajaa.
- Älä ryntää autoon muita matkustajia töniä.
- Huomioi myös muut matkustajat
- Reppuja ei jätetä turvavyötä käytettäessä selkään eikä viereiselle istuimelle, vaan ne pidetään joko jaloissa, sylissä tai tavaratilassa.
- Älä riehu tai melua koulubussissa tai taksissa.
- Jos voit pahoin, ilmoita tai pyydä kaveriasi ilmoittamaan siitä kuljettajalle.
- Tarkista, ettet unohtanut mitään autoon.
- Autoon ei saa mennä eikä siitä poistua liikenteen puolelta.
- Odota, että auto on lähtenyt pysäkiltä ja näet joka suuntaan, ennen kuin lähdet ylittämään ajorataa.
- Hämärän ja pimeän aikaan käytä aina heijastinta.

Lisätietoa löydät Opetushallituksen julkaisemasta Koulukuljetusoppaasta, <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/koulukuljetusopas>